

Miljø- heimevern i Tromsø!

side 6

"Grønn handling"

side 7

Ny giv for Blekkulf?

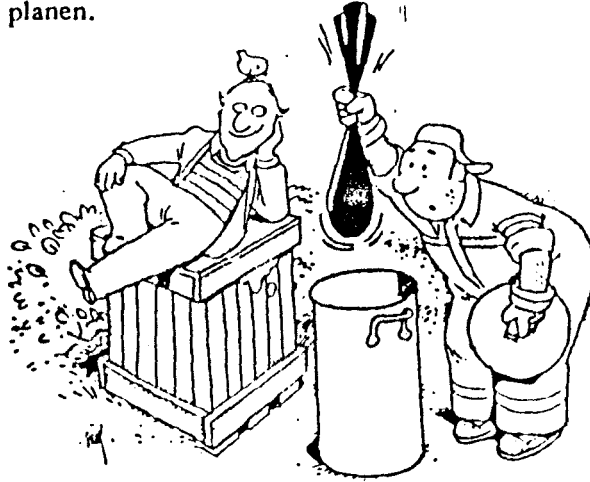
side 8

Årsmøte- innkalling

side 11

KILDESORTERING I TROMSØ - EN SEIER FOR LOKALLAGET!

Da Tromsø kommune vedtok sin plan for kilde-sortering, fikk Naturvernforbundet gjennomslag for sitt krav om at også hjemmekompostering måtte inn i planen.

I vår averterte så kommunen etter husstander som var interessert i å prøve ut hjemmekompostering i Tromsø, og nesten 400 meldte sin interesse! Nå er de første "Tromsøkompostene" (kompostbingene) levert, og anleggsseksjonen har flere positive miljøtiltak på gang.

Naturvernforbundet etterlyser imidlertid et sterkere engasjement når det gjelder sentrale komposteringsløsninger. Mer om kompostering og avfallsbehandling i Tromsø på side 4

LOKALLAGET

Naturvernforbundet i Tromsø har om lag 430 betalende medlemmer. Av dem er om lag 10 mer eller mindre aktive.

Lokallaget preges i stor grad av de personlige interessene til de som til en hver tid er aktiv. De siste par åra har arbeidet vært konsentrert om avfall, transport, forbrukerretta miljøvern og Blekkulf.

Lokallaget deler kontor med fylkeslaget på Ungdommens Hus. Kontoret er betjent hver man-, tir-, ons- og fredag fra 09⁰⁰-14⁰⁰, da er vanligvis fylkessekretær Lillian Karlsen på kontoret.

Lokallaget har åpne styremøter omtrent en gang i måneden, ellers har eventuelle prosjektgrupper møter etter behov. I fjor var det ei avfallsgruppe og ei Blekkulfgruppe, så har du interesse av å arbeide med disse eller andre saker - ta kontakt! Du finner eget skjema du kan sende inn på side 9 i dette heftet.

Lokallaget har også et evig skrikende behov for folk som "bare" kan bidra med en tidsavgrenset praktisk innsats, for eksempel når vi sender ut lokallagsbladet.

VIKTIGE ADRESSER:

Naturvernforbundet i Tromsø
Postboks 924, 9001 Tromsø
Telefon 776-89960 (09⁰⁰-14⁰⁰ untatt torsdag)
Kontoradresse: Brygga/Ungdommens Hus

Rita Kristensen
Fløyveien 25, 9020 Tromsdalen
Telefon 776-35144

Stefan Heck
Fløyvn 25, 9020 Tromsdalen
Telefon 776-35144 (p), 776-92171 (j)

Styret forøvrig:
Aud Kvern
B. A. Løvoldsv 109, 9022 Krokeldalen
Telefon 776-30538 (p), 776-83579 (j)

Inger Meland (sekretær)
Smørblomstvn 36, 9100 Kvaløysletta
Telefon 776-86412 (p)

Eilif Nilssen (regnskapsfører)
Malmvn 112, 9022 Krokeldalen
Telefon 776-30097 (p), 776-44602 (j)

Lillian Karlsen
Fjell 150 B, 9105 Eidkjosen
Telefon 776-95288

Tromsø Natur og Ungdom
c/o Siri Gilbert
H. Hansensgt 8, 9011 Tromsø
Telefon 776-56114

Naturvernforbundet i Troms
Postboks 924, 9001 Tromsø
Telefon 776-89960 (09⁰⁰-14⁰⁰ untatt torsdag)
Telefon og faks fylkesleder 776-13785 (Stig Ulvang)

Norges Naturvernforbund
Postboks 2113 Grünerløkka, 0505 Oslo
Telefon 22 71 55 20

INFORMASJONSBLAD

Dette er et nytt forsøk på å gi ut et lite medlemsblad for lokallaget i Tromsø. Vi mener medlemmene har krav på å få vite hva lokallaget har gjort og hvilke planer vi har for framida. Målet for bladet er selvsagt fornøyde medlemmer, baktanken er like selvfølgelig at flere skal få lyst til å engasjere seg aktivt!

Vi tar sikte på å gi ut to slike blad hvert år, et om høsten og et om våren. Vi er svært mottakelige for ris og ikke minst ros - ring eller skriv!

INNHOLD

Adresser	s 2
Leder	s 3
Avfall i Tromsø	s 4
Miljøheimvernet	s 6
Grønn Handling	s 6
Ris og ros	s 7
Siden sist	s 8
Blekkulf	s 8
"Ditt nyttårsforsett"	s 9
Samordnet transportplan	10
Idemylldring 29. januar	s 11
Årsmøtet 1994	s 11

Ansvarlig for utforming og innhold der ikke andre er nevnt har vært Stig Ulvang. Alle tegninger er ved Svedn Nyhus/Miljøheimvernet.

Det nytter!

Jula er tilbakelagt, og da hender det man våger å stoppe opp og se seg tilbake. Ofte kan man bli motløs. Hva har man igjen for innsatsen?

For en organisasjon som Naturvernforbundet, som har som mål et samfunn langt unna dagens dystre virkelighet, er det enda vanskeligere å glede seg over egen innsats. For hva oppnår vi, annet enn ei brosjyre her, en aksjon der, en bunke uttalelser, en debatt på TV.... Små, flyktige hendelser i et Vest-Europa som marsjerer (nesten) i takt mot de fire "friheter". Fire "friheter" som bare vil øke miljødeleggelsene.

Men dette er heldigvis ikke hele bildet. Det hender miljøbevegelsen får gjennomslag. I år ble en gammel kamp kronet med seier. De aller fleste av de gjenværende, verdifulle vassdraga våre, har fått varig vern mot kraftutbygging. Et stykke mangfold er bevart, og første slag er vunnet. Neste kamp blir å få vernet de samme vassdragene mot andre store inngrep (veier ol).

Også lokalt ser vi at det nytter. Kompostering ble i tolvte time tatt med som en viktig behandlingsmetode i kommunens kildesorteringsplan for avfall. Men også her gjenstår mange slag. I noen kommunale (og private) skuffer lurer fortsatt de gamle planene om et gigantisk forbrenningsanlegg for avfall.

Så lenge vi lever i et politisk og økonomisk system som tar utgangspunkt i vekst, og ikke vekstens begrensninger, må slagene kjempes om igjen og om igjen. Men det nytter å kjempe. Vi har fått gjennomslag for, og vi kan vinne igjen!

På begynnelsen av et nytt år ser mange framover. I år kan du love å være mer aktiv i miljøkampen! Bli med flere som kjemper, blir det lettere å vinne. Og vil du kjempe for et bedre miljø sammen med andre, er det fortsatt god plass i Naturvernforbundet i Tromsø.....

STATUS I TROMSØ

Anleggsseksjonen har vært en pådriver for mange positive enkelttiltak. Derfor har Tromsø i dag:

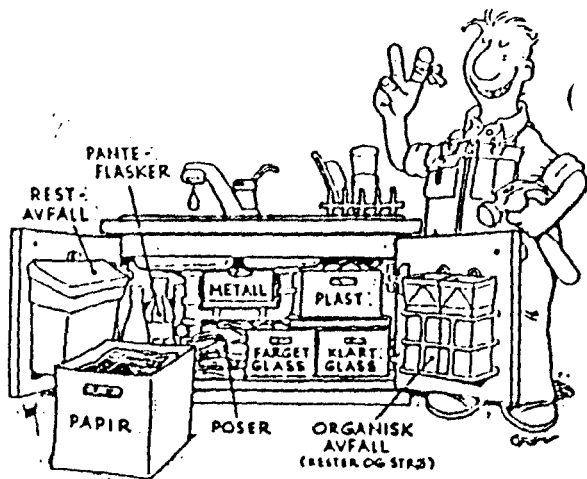
- + Metangassanlegg
- + Slamkompostering
- + Miljøbil (spesialavfall)
- + Mottaksanlegg (---)
- + Miljøstasjoner
- + Freontapping (kjøleskap)
- + Miljøpatrulje
- + Hjemmekompostering
- + Kompostikvern
- + Kartongmottak
- + Papirmottak/Innsamling
- + Støyvoll av bildekk
- + Glassigloer
- + Egen miljøingeniør
- + Innsamling av landbruksplast

Visste du det ikke? Da er du i godt selskap. Til tross for mange gode tiltak, har kommunen syndet grovt på informasjonssida.

Hvem vet hva som regnes som spesialavfall og hvor det skal leveres? Hvem vet at det er mottak av sortert avfall i Tromsdalen (Miljøstasjonen), i Breivika (Stat-oll) og andre steder?

Derfor en kanskje noe overraskende bønn til Fritz Pettersen & Co: Vær ikke beskjedne - skryt litt mer!

SØPPEL I TROMSØ

Hva vil egentlig politikerne?

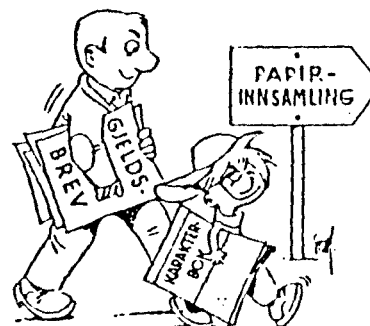
På åttitallet så mange på soppelforbrenning som en sallsøsning på avfallsproblemen. Tromsø var på god vel til å få sitt eget anlegg, men aktiv motstand og utstrakt "kafediplomati" fra beboerne i Ørndalen - takk skal dere ha - førte til en utsettelse. Et avfallsbehandlingsutvalg ble så nedsatt for å utrede ei framtidig løsning.

Når det gjelder avfallsbehandling, har det skjedd mye i Norge de siste åra. Mandatet avfallsbehandlingsutvalget fikk, har i dag nærmest bare historisk verdi. Utvalget skulle utrede forbrenningsanlegg og deponi (tradisjonell søppelfylling) og dermed basta! Ironisk nok vil

Miljøverndepartementet nå kreve ei avgift fra kommunene hvis de brenner eller legger i fylling, altså nettopp de to "behandlingsmåtene" utvalget skulle utrede. (Utvalget har underveis selv utvidet mandatet sitt og sett på noen andre alternativer, noe først og framst et uttall konsulentfirmaer må være glade for....).

Utvalget ser ut til å lide en stille død, og det virker som om teknisk hovedstyre tar større ansvar. Blant annet er et samarbeid mellom Tromsø og nabokommunene på trappene. Naturvernforbundet hilser et samarbeid velkommen, men vi savner en mer prinsipiell diskusjon om hvilke kriterier som skal legges til grunn for det videre arbeidet. Er det for eksempel ei god løsning for Tromsøpolitikere å brenne sopla?

Joda, vi vet at Tromsø har vedtatt en kildesorteringsplan som slett ikke er dårlig - selv om framdriftsplanen vanskelig kan overholdes. Men til tross for kildesorteringsplanen og alle enkelttiltakene som er listet opp på forrige side, forutsettes det at mye søppel fortsatt skal på fyllinga. Innføring av deponeringsavgifter og nye, strenge krav til teknisk utforming av nye fyllinger, vil derfor fort kunne bli dyrt for kommunen. Samtidig kan stadig økende EF-tilpasning føre til at forbrenning av avfall blir sidestilt med gjenvinning og fritatt for avgifter. Vil politikerne da finne fram tegningene for forbrenningsanlegg igjen? Vil noen politikere svare?

I SAKSA

Hele 33 prosent av norske husholdninger lagde kompost av hageavfall i fjor, framgår det av en meningsmåling MMI har gjort for Statens Forurensningstilsyn. Natur & Miljø Bulletin

Britene produserer hvert år nok søppel til å fylle lastebiler på en seks felts motorvei fra London til Tokyo.

Folkevenn

Poteter kan brukes til alt. Til OL på Lillehammer skal det produseres engangstallerkner og bestikk av, nettopp, potet! Etter bruk kan de så "gjenvinnes" som kompost eller griseamat.

Norsk Landbruk

I Tromsø må varehuset OBS! betale 300.000 kroner hvert år bare for å bli kvitt avfallet sitt. Men så leverer de også 60.000 liter komprimert søppel i uka!

Forbrukerposten

I følge Statistisk Sentralbyrå ble bare 7% av avfallet gjenvunnet i 1992. Hele 72% ble lagt på fylling. Avfallsnegden har økt med 15% på knytt ti år.

Klassekampen

MILJØHEIMEVERNET TIL TROMSØ

Ja, nå er det helt sikkert. Miljøheimevernet har etablert seg med kontor og fast ansatt fylkesleder i Tromsø! Og det ser heldigvis ut til at vi kan få til et kontorfellesskap mellom Miljøheimevernet og Naturvernforbundets lokal- og fylkeslag her i Tromsø.

Miljøheimevernets fylkesleder skal dekke både Troms og Finnmark. Sillinga er besatt, og Jeanette Andersson startet i jobben den 1. januar. Lokallaget ønsker henne lykke til, og håper medlemmene vet å være med på den store miljødugnaden!

Miljø heime vernet

er en miljødugnad for deg som ikke er ekspert eller aktivist, men som likevel vil gjøre en innsats! Miljøheimevernet gjør oppgavene så små at alle kan klare dem - prøv du også!

"GRØNN HANDLING"

- Kjøp mindre søppel!

Knappt en måned seinere enn Naturvernforbundet sentralt hadde datert den landsomfattende aksjonen "Grønn Handling", fikk vi i lokallaget i Tromsø tid til å gjennomføre vår. "Grønn Handling" skal gi folk skal bedre handlevaner, og gjennom aksjonen ville vi vise eksempler på hva vi i mener er miljøvennlige valg.

I Tromsø kontaktet to av lokallagets ildsjeler nesten 30 butikker i byområdet (på sykkel!). De må ha smilt pent, for responsen var nær 100%! I aksjonsuka var det for ei utstilling med "Bra miljøvalg." I svært mange av butikkene i Tromsø - kanskje du så dem?

Ringerunde til medlemmer for å få hjelp til opprigging i butikkene var dessverre ikke like vellykket, eksamens-tid eller dårlige telefonringere?! (Men det byr seg vel flere anledninger for begge parter...)

Aksjonen i butikkene ble puttet i ei handlevogn, og viste tre varesorter der bra, middels og dårlig miljøvalg ble

vist innen hver gruppe.

En del folk har nok fått dette med seg - og det til og med i Naturvernforbundets handlenett som flere av butikkene solgte for oss. Kontakten med butikkene var god, så til neste år bør det gå enda lettere.

Ukeslutt med FN's internasjonale miljødag (5. juni) og aksjonslutt prøvde vi å markere med stand ved et av de mange hullene i Storgata.... Dårlige førforhold gjorde at folk så mer på skotupper og småstein enn våre plakater, litteratur, kompostbinge, årsforbruk av plastflasker o.a..

Grønn handling, aksjonsuke eller ei, vi kan jo aksjonere hver dag! Kjøp et minimum av søppel, tenk direkte og indirekte forurensning - DET er det mest miljøvennlige.

Minimeringshilsen Rita Kristensen

MILJØROS

Ros går denne gang til Skipperhuset Pensjonat som har valgt å profilere seg som et gjennomført miljøvennlig overnattingssted. De bruker for eksempel resirkulert papir og miljøvennlige vaskemidler, og de serverer frokost basert på økologisk dyrkede produkter. En god start som fortjener ros!

MILJØRIS

Denne gang vil vi gi ris til postverket for den mildt sagt elendige servicen den yter til de av oss som ikke vil ha reklame i postkassa. Etter å ha gått gjennom et byråkratisk skjemavekde på posten, har vi omsider fått et klistremerke som sier at vi ikke vil ha reklame. Men konsekvensen er at all uadressert post uteblir, også nyttig offentlig informasjon. Selv svenskene har ordninger som skiller mellom nyttig informasjon og reklame....

SIDEN SIST

For de som ikke har fått med seg all lokallaget har vært med på siden forrige info, vil bare kort nevne at

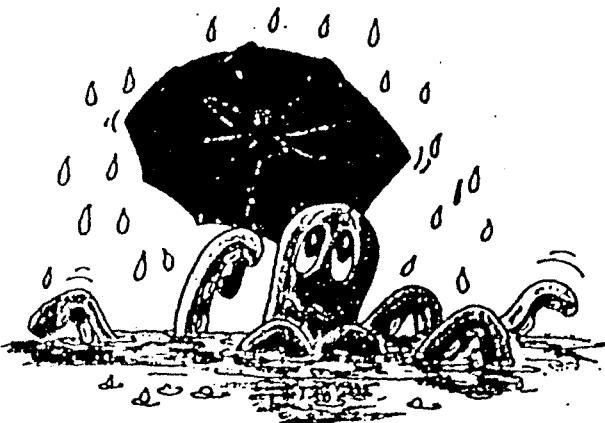
... vi i september 1992 aksjonerte sammen med Natur & Ungdom og Mack mot fjerning av miljøavgift på aluminiumsbokser. Og i desember 1993 gikk Stortinget mot regjeringas forslag om å fjerne miljøavgifta på engangsemallasjer! (untak for melkekartonger)

... vi i desember 1992 lanserte vår "oppskrytte" høringsuttalelse til kommunens kildesorteringsplan (se side 1 og 4). På bakgrunn av uttalelsen ble blant annet kompostering tatt inn som et nytt element i planen! (De som vil se nærmere på vår uttalelse, kan kontakte lokallaget).

... vi i februar i fjor arrangerte åpent møte om alternative behandlingsosninger for organisk avfall. Labert oppmøte, men miljøvernleder, leder for renovasjonen og sentrale avfallskonsulenter (les: Trøner) var der.

(forts side 9)

HVOR ER BLEKKULF?

Som det første lokallag i landet starta Tromsø for to år siden opp en lokal Blekkulfklubb, der målet var å la alle Blekkulfene i Tromsø få sjansen til å treffe hverandre og gjøre hyggelige og nyttige ting sammen. Det har blant annet vært bygging av fuglebrett og fuglekasser, miljøkarneval, fotokonkurranse og familietreff i Telegrafbukta.

Slike arrangement oppstår ikke av seg selv - noen må ta initiativet. I lokallaget mangler vi nå voksne som vil være med og utvikle den lokale Blekkulfklubben videre. Dersom du som leser dette har lyst til å arbeide med barn og miljø, kan du kontakte Lillian Karlsen på telefon 776-95288 eller sende inn kupongen på side 8. Noen av dere har kanskje selv barn som er med i Blekkulfklubben....?

Du behøver ikke være redd for at arbeidet skal stjele all dyrebar fritid - i første omgang tar vi bare sikte på to arrangement hvert år, ett om høsten og ett om våren. Men hvis du har ideer og tiltakslust, er det ingenting i veien for å få i stand flere Blekkulfaktiviteter!

Klipp ut og send inn!

NYTTÅRSFORSETT

Ved årsskiftet er det mange som lager seg nyttårsforsett. De skal begynne å trimme, slutte å røyke osv osv. I år har lokallaget laget et "Forenklet nyttårsforsett" for sine medlemmer. Det er bare å krysse av i de rutene som passer og så sende slippen til den påtrykte adressen. Husk frimerke - og lykke til!

- Jeg vil bli mer aktiv i lokallaget
- Jeg vil jobbe med Blekkulfklubben
- Jeg vil jobbe med samferdsel
- Jeg vil jobbe med avfall
- Jeg vil jobbe med forbrukerrettet miljøvern
- Jeg vil jobbe med lokallagsbladet
- Jeg vil jobbe med(valgfritt)
- Jeg kan godt stå på stand ol
- Jeg kan godt hjelpe til med praktisk kontorarbeid (kopiere, frankere, osv osv)
- Jeg vil være med på idedugnad 29/1 (s 11)

Hilsen:.....
 Adresse:..... Postnr.....
 Telefon privat:..... Telefon jobb:.....

Naturvernforbundet i Tromsø
 Postboks 924
 9001 Tromsø

HUSK
 PORTO!

Klipp ut og send inn!

(forst fra side 8)

... vi i april 93 anmeldte regionsykehuset for ulovlig brenning av radioaktivt avfall. Sykehuset innrømmet lovbrudd, og har lovt offentlig at det ikke skal gjenta seg (for de eventuelt får tillatelse)...

... vi seinere på våren anmeldte den ulovlige fyllinga på Langnes. Denne saken vil vi nå følge opp, det viser seg nemlig at kommunen i ettertid har gitt en høyst tvilsom tillatelse til prosjektet.

... vi i juni markerte "Grønn Handling" (se artikkel).

... vi høsten 93 hovedsaklig har jobba med Samordnet transportplan for Tromsø, men at vi også

... har tatt kontakt med kommunen for å få stanset de åpne kloakkutslippene i Bjørnebekken.

ANNONSE

Lokallaget og fylkeslaget vil gjerne komme i kontakt med noen som har utstyr for å scanne inn bilder som skal brukes i Word Perfect eller Ami Pro.

Glimt fra transportplanen

Den framlagte transportplanen bygger på at hovedtrekkene i samfunnsutviklingen fortsetter. Mange av oss i miljøbevegelsen mener det nettopp er denne "grunnmuren" det er noe galt med. Men aksepterer man forutsetningene som er gjort, er forslaget til transportplan nyttig og informativ lesning. Få tak i det!

Transportplanen presenterer fire framtidscenarier, nemlig "bilbyen", "bussbyen", "miljøbyen" og "miljøby tett". De skal vise oss og politikerne hva som faktisk blir konsekvensene av å velge det ene eller det andre alternativet.

Og framtidscenariene får fram mange interessante momenter. Målet med "miljøbyen" og "miljøby tett", har langt på vei vært reduserte avgassutslipp i tråd med nasjonale målsetninger. Det er derfor naturlig at disse to framtidscenariene viser lavest CO₂-utslipp. Men modellene som er satt opp, viser også at nettopp disse to alternativene også gir færrest drepte og skadde, kortest reisetid og færrest personer som plages av støy. I tillegg gir "Miljøby tett" også lavest kostnader til vedlikehold av vei, vann og avløp.

SAMORDNET TRANSPORTPLAN

Kraftig forsinket ligger Samordnet Transportplan for Tromsø nå på bordet. Sjelden har vel politikerne fått en så gjennomarbeidet plan til behandling. Og best av alt, vi tror svært få av de som leser planen - kanskje bortsett fra bensinforhandlerne - heretter kan forsvare en framtidig transportpolitikk etter dagens mønster!

Pressa har så langt fokusert på to forhold, nemlig at planen opererer med en bensinpris på tyve kroner og at grøntområdene på øya er truet. Som planen viser, er en bensinpris på 20 kroner svært gunstig både for helse, miljø og økonomi. Men siden en slik bensinpris forutsetter medvirkning fra sentrale myndigheter, lar vi den debatten ligge i første omgang.

Når det gjelder spørsmålet om forfetting, møter vi oss sjøl i døra. Både globale miljøproblemer med hensyn til knapphet på energi, drivhuseffekt og svekkelse av ozonlaget, og lokale ønsker om å legge beslag på minst mulig uberørt natur, taler for redusert transport- og arealbehov, altså forfetting. Samtidig vil vi også å ta vare på de sentrumsnære rekreasjonsområdene i "grøntbeltet" på øya. Områdene er viktige som turområder, og de inneholder geologiske, botaniske, ornitologiske og kulturhistoriske kvaliteter vi ønsker å bevare.

Naturvernforbundet skal være stemmen til de som ellers ikke blir hørt - framtidige generasjoner og svake grupper i verden i dag. Med bakgrunn i et globalt perspektiv, vil lokallaget derfor tilrå ei forfetting på øya, både i utbygde områder og i nye områder.

Men ei forfetting forutsetter at kommunen også ei viser vilje til å redusere transportbehov. Det betyr bl. a. barnehager, butikker, post og der folk bor! Videre forutsetter vi bedre kollektivtilbud og flere og bedre gang- og sykkelstier. Ellers kunne vi mistenke politikerne for kun å tenke lavere investeringsbehov og ikke miljø. Det vil også være av avgjørende betydning at de gjenværende grøntområdene på øya kartlegges bedre for nye felter åpnes for utbygging. Naturfaglige vurderinger må selvsagt stå sentralt, men vi må også få ei grundig vurdering av rekreasjonsverdiene. Det haster!

INNKALLING TIL ÅRSMØTE 1994

Det innkalles til årsmøte i Naturvernforbundet i Tromsø den 16. februar 1994 klokken 20⁰⁰ i Helsefagbygget på Universitetet i Tromsø. Møterom vil gå fram av oppslag på helsefagbygget. Sakslista er:

1. Valg av ordstyre
2. Styrets årsmelding
3. Revidert regnskap
4. Saker fra styret
5. Saker som er framlagt av medlemmene
6. Budsjett og arbeidsprogram
7. Valg av leder styremedlemmer
8. Valg av valgkomite og revisor

Interesserte kan få årsmelding og regnskap ved å ringe 776-35144 eller på møtet.

Styret må få forslag til saker (punkt 5) senest 9. februar.

Forslag til styreverv, valgkomite og revisor sendes Naturvernforbundet i Tromsø, Postboks 924, 9001 Tromsø innen 9. februar 1994. Merk konvolutt "valgkomite 94".

Både leder og 3 av de øvrige styremedlemmene (av 6 totalt) er på valg. Her er det muligheter...

Det blir lett servering.

VELKOMMEN!

IDÉMYLDRING

Lokallaget sleit litt tungt i fjor høst. Derfor skal lokallaget den 29. januar fra 09⁰⁰ til 18⁰⁰ ha en "idémyldring" der målet er å finne ut hva vi skal jobbe med framover og ikke minst hvordan vi skal jobbe. Undertittel kan være Naturvernforbundet i Tromsø mot år 2000....

Det hele starter med frokost fra 09⁰⁰ til 10⁰⁰. Videre fram til 13⁰⁰ vil tida bli brukt på lokallagspermen, som tar for seg de fleste sider ved lokallagsarbeidet. Det er satt av tid til spørsmål og diskusjoner.

Etter en liten pause ser vi så nærmere på hvordan vi i Tromsø skal arbeide framover. Her kan du gjerne komme med ideer uten å forplikte deg til videre innsats!

Før avslutning klokken 18⁰⁰, blir det også tid til middag! Vil du være med, kontakt Rita på telefon 77 63 51 44.

ÅRSMØTET

16. februar er det årsmøte i lokallaget (se innkallinga til venstre). Stig Ulvang (77 61 01 29) og Agnes Gammelgård (77 65 65 39) i valgkomiteen vil svært gjerne ha forslag på kandidater til styret!

Retur: Naturvernforbundet i Tromsø, Postboks 924, 9001 Tromsø

Oppkopiering og utsendelse av lokallagsbladet er denne gang betalt av:

Vi takker for støtten!